

Dalyko pavadinimas / Course title: Kultūros politika

Dalyko tipas / Type of course: Pasirenkamas doktorantūros dalykas / Optional doctoral programme course

Apimtis kreditais (ECTS) / Number of credits allocated (ECTS): 6

Dėstytojas / Name of lecturer: dr. Skaidra Trilupaitytė

Dalyko anotacija / Objectives of the course: Kurso tikslas - supažindinti doktorantūros studentus su šiuolaikinėmis kultūros teorijomis ir, jas pasitelkiant, analizuoti aktualius kultūros politikos klausimus. Seminarų tikslas - suvokti kultūros funkcionavimo šiuolaikinėse visuomenėse ypatumus.

Siekiami dalyko studijų rezultatai / At the end of the course a doctoral student is expected to be able to:		
Trečiosios studijų pakopos studijų rezultatų aprašymo dalys	VDA, LKTI ir LMTA menotyros krypties doktorantūros programos siekiami rezultatai	Dalyko rezultatai
<i>Žinios, jų taikymas:</i> Naujausios sistemingos mokslinių tyrimų arba meninės veiklos žinios, kurias geba taikyti kuriant naujas fundamentines žinias ir idėjas, sprendžiant strateginio pobūdžio veiklos uždavinius.	<ul style="list-style-type: none">• įgyja naujausių sistemingų savo srities mokslinės veiklos žinių ir patys jas kuria.• geba taikyti naujas fundamentines žinias ir idėjas, keliant ir sprendžiant savo srities strateginio pobūdžio uždavinius.	įgyja naujausių sistemingų kultūros politikos teorinių žinių ir patys jas kuria. geba taikyti naujas kultūros politikos žinias ir idėjas, keliant ir sprendžiant savo srities strateginio pobūdžio uždavinius.
<i>Gebėjimai vykdyti tyrimus:</i> Geba pasiūlyti, analizuoti, sintetinti, sisteminti ir kritiškai vertinti naujas ir sudėtingas idėjas, ieškant originalių mokslinių, meninės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų, sprendžiant sudėtingas mokslo, visuomenės ir kultūros plėtros, profesinės veiklos arba meninės veiklos problemas. Geba planuoti ir vykdyti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.	<ul style="list-style-type: none">• geba pasiūlyti, analizuoti ir kritiškai vertinti naujas idėjas, ieškant originalių mokslinės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų.• geba planuoti ir vykdyti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.	geba pasiūlyti, analizuoti ir kritiškai vertinti kultūros politikos sampratas; įpranta analizuoti naujausius probleminius atvejus. Pasitelkdami įgytas žinias, išmoksta ieškoti originalių mokslinės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų
<i>Specialieji gebėjimai:</i> Geba, remiantis naujausiomis mokslinių tyrimų teikiamomis žiniomis, kurti originalias mokslinių tyrimų, studijų, kultūrinės ir meninės veiklos,	<ul style="list-style-type: none">• turi susiformavusią pasaulėžiūrą, profesines ir bendrąsias kompetencijas, reikalingas savarankiškai mokslinei tiriamajai veiklai vykdyti ir naujovėms diegti.	geba kurti inovatyvias kultūros politikos ir kūrybines politinės intervencijos idėjas, pasirenka tinkamas priemones bei instrumentus jų raiškai.

naujovių kūrimo priemonės ir instrumentus. Geba savarankiškai dirbti intelektualinį, meninį ir kūrybinį darbą.	<ul style="list-style-type: none"> • geba kurti inovatyvias savo srities mokslines ir kūrybines idėjas ir priemones bei instrumentus jų raiškai. 	
<i>Socialiniai gebėjimai:</i> Geba bendrauti su kolegomis, mokslinė bendruomene ir visuomene, perteikiant savo veiklos srities naujoves ir tolesnės plėtros perspektyvas, plėtoti kūrybinę veiklą bei kultūrą, skatinti visuomenės raidai palankią techninę, visuomeninę ir kultūrinę pažangą.	<ul style="list-style-type: none"> • geba bendradarbiauti su mokslo ir kultūros bendruomene inicijuojant inovatyvius nacionalinės reikšmės ir tarptautinius mokslinės tiriamosios veiklos projektus. • plėtoja mokslinę tiriamąją veiklą, formuojančią visuomenei palankų kultūrinį ir socialinį kontekstą. 	plėtoja kultūros politikos sampratomis grįstą mokslinę ar meninę tiriamąją veiklą, formuojančią visuomenei palankų kultūrinį ir socialinį kontekstą.
<i>Asmeniniai gebėjimai:</i> Geba tobulėti, projektuoti tolesnę savo ir ekspertų komandos mokymosi perspektyvą. Imasi atsakomybės kritiškai vertinti strateginius savo veiklos srities sprendimus, geba greitai reaguoti į dinamiškus visuomeninės, ekonominės, kultūrinės ir technologinės aplinkos pokyčius, atskleisti ir plėtoti kūrybinius intelektualinius asmens gebėjimus.	<ul style="list-style-type: none"> • plėtoja asmeninę saviraišką, formuoja mokymosi visą gyvenimą įgūdžius, kritinio vertinimo nuostatas. • plėtoja kūrybinius ir intelektualinius gebėjimus nuolat kintančioje profesinėje ir socialinėje aplinkoje. 	plėtoja kūrybinius ir intelektualinius kultūros politikos ir kritikos gebėjimus nuolat kintančioje profesinėje ir socialinėje aplinkoje.

Dalyko turinys / Course content: Kultūros politika suprantama kaip viešosios politikos dalis. Ji analizuojama vadovaujantis kritine ir reflektvyvia kultūros politikos studijų nuostata, siūlančia atsižvelgti į kai kurias įtampas, visuomenės debatus ir jų konstravimo ypatumus, nagrinėti paviršiuje ne visada akivaizdžius finansinės galios klausimus. Viešojoji politika, tarp kitų dalykų, iliustruojama XX-XXI a. politinių sistemų ir skaitmeninio pasaulio (algoritminės valdysenos) pavyzdžiais. Kurso metu dėmesys kreipiamas į skirtingas kultūros analizės prieigas, o taip pat į naujų technologijų procesus, kai išsitrina ribos tarp skaitmeninių ekspertinių įrankių, dirbtinio intelekto galimybių ir politikos strategų kompetencijų. Pasitelkdami šiuolaikines kultūros teorijas doktorantai analizuos aktualius dabarties politikos klausimus, grupinėse diskusijose aptars dėl kultūros politizavimo kylančius skandalus, mėgins rasti konfliktų sprendimo būdus. Seminarų tikslas - suvokti kultūros funkcionavimo šiuolaikinėse visuomenėse ypatumus, instrumentinio požiūrio į kultūrą priežastis. Diskutuojant apie atvejų studijas atkreipiamas dėmesys į „siaurai“ ir „plačiai“ traktuojamos kultūros implikacijas valstybės politikai. Diskusijų objektai pasirenkami atsižvelgiant į doktorantų teorinio darbo temas ir praktinio darbo interesus.

Studijų metodai / Teaching methods: Paskaitos, seminarai, diskusijų grupės, konsultacijos. Savarankiškas literatūros studijavimas, pasirengimas grupės diskusijoms, rašto darbo rengimas

Vertinimo kriterijai ir metodai/ Criteria and methods of assessment: Dalyvavimas mokslinėje diskusijoje, argumentacijos pagrįstumas, naujai įgytų aktualiosios kultūros politikos žinių ir interpretacinių gebėjimų demonstravimas, kalbos bei rašytinio teksto sklandumas ir akademiškumas

Atsiskaitymo formos / Forms of assessment forms:

Užduotys, atsiskaitymo formos, vertinimas / During the course students are expected to fulfill the following assignments:	
Užduotis / Assignment	Procentinė galutinio įvertinimo vertė / Value in per cent from the final grade
Dalyvavimas seminaro metu vystančiose diskusijose	50%
Argumentuotas mokslinio arba meninio tyrimo (žodžiu arba raštu) pristatymas individualaus atsiskaitymo metu	50%

Dėstymo kalba / Language of instruction: Lietuvių, literatūra – lietuvių ir anglų k.

Privaloma literatūra / Reading list:

Antanavičiūtė, Rasa. 2019. *Menas ir politika Vilniaus viešose erdvėse*, Vilnius : Lapas.

Evans, Graeme. 2024. *Cultural Spaces, Production and Consumption*, London : Routledge.

Evans, Graeme. 2001. *Cultural Planning: An Urban Renaissance?*, London and New York : Routledge.

Hylland, O. Marius; Primorac, Jaka. 2023. *Digital Transformation and Cultural Policies in Europe*, London, Routledge (Open Access).

Lubytė, Elona (sud.). 2011. *Vieno projekto apkalta: VEKS Viešųjų erdvių humanizavimo programos Neries krantinėje skulptūrų istorija*, Vilnius: AICA Lietuvos sekcija,

Mangset, Per. 2018. *The end of cultural policy? International Journal of Cultural Policy*, <https://doi.org/10.1080/10286632.2018.1500560>,

McGuigan, Jim. 2004. *Rethinking Cultural Policy: Issues in Cultural and Media Studies*, Oxford : Open University Press.

Rushton, Michael. 2023. *The Moral Foundations of Public Funding for the Arts*, London : Palgrave Macmillan.

Trilupaitytė, Skaidra. 2022. „Vizualioji kontrolė šiandienos visuomenėse: veidų ir emocijų (ne)atpažinimas“. *Politologija (specialus numeris „Valstybės vizualumas“)*, T. 106, Nr. 2, sud. Natalija Arlauskaitė, Vilnius: Vilniaus universitetas Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, , p. 131 – 164. ISSN 1392-1681: <https://www.zurnalai.vu.lt/politologija/article/view/29132>

Trilupaitytė, Skaidra. 2015. *Kūrybiškumo galia? Neoliberalistinės kultūros politikos Kritika* (monografija), Vilnius : Demos.

Zuboff, Shoshana. 2025. *Sekimo kapitalizmo amžius. Kova už žmonijos ateitį naujose galios fronto linijose*, Vilnius: Kitos knygos.

Papildoma literatūra / Additional literature:

Brenner, Neil. 2009. "What is Critical Urban Theory", *CITY: analysis of urban trends, culture, theory, policy, action* 13 (2-3), p. 198-207.

Evans, Graeme. 2020. *Mega-Events Placemaking, Regeneration and City-Regional Development*, Routledge : New York.

Floridi, Luciano. 2018. *Ketvirtoji revoliucija: Kaip infosfera keičia mūsų tikrovę*, Vilnius: Eugrimas.

Gold, John; Gold Margaret. 2016. *Cities of Culture: Staging International Festivals and the Urban Agenda. 1851-2000*. New York : Routledge.

Meyer, Silke. 2005. "Cool Britannia" - Constructing national identity in the Millennium Dome, London, *Zeitschrift fur Volkskunde* 101(1), p. 49-68.

Mulcahy, Kevin. 2017. "Patronizing Mega-events to Globalize Identity: The Olympic Opening Ceremony as a Cultural Policy", in: *Public Culture, Cultural Identity, Cultural Policy: Comparative Perspectives*, New York : Palgrave Macmillan, p. 65-92.

Trilupaitytė, Skaidra. 2021. "Hakerio kelias: Globalūs socialiniai tinklai ir Nulaužta komunikacija", *Darbai ir Dienos* 76, (monografinės dalies "Dirbtinis intelektas, žmogiškumo teritorijos ir skaitmeninės takoskyros" sud. Skaidra Trilupaitytė), Vytauto Didžiojo Universitetas, Kaunas 2021, p. 99-116: <https://doi.org/10.7220/2335-8769.76>; <https://www.vdu.lt/cris/handle/20.500.12259/147045>

Trilupaitytė, Skaidra. 2021. "SPAŠTAI ŽMOGAUS PASAULIUI (tekstas apie knygą: Shoshana Zuboff. The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power)", *Athena Nr. 16* (sud. Kęstas Kirtiklis), Vilnius, 2021, p. 181-194.

Trilupaitytė, Skaidra. 2020. "Protingas valdymas ir ekspertiniai laimės įrankiai", *Kultūros barai*, Nr. 5.

Trilupaitytė, Skaidra. 2016. "Akcijos mieste ir išpuolių grėsmės retorika. Vilnius po 2009-ųjų", *Politologija*, 81 (1).

Varoufakis, Yanis. 2023. *TechnoFeudalism. What Killed Capitalism*, London : The Bodley Head.

Wu, Chin-Tao. 2003. *Privatising culture : corporate art intervention since the 1980s*, London/New York : Verso.